

լազարովում է և յունիսի 24-ի գիշերը յարձակուում է ծերունու վրայ և նրան երկու տեղից վերադարձում է դաշոյնով։ Նրան խիստ բռնեցին, իսկ ծերունուն տարան հիւանդանոց, ուր 12 օրից առողջանալով, ստանում է իւր և ընկերները բոլոր կարողութիւնը։ Խեղճ պատանին բանտից ազատվում է միայն ա. Աւետիս Տէր Գալստեանի տուած 400 ռ. գրաւականով։

Իսկ ծերունին վերադարձաւ Հայրենիք և երևի վաղեւում է յիշեալ փոշերը։

Սեպտեմբերի 24-ին կամ 25-ին թիֆլիսում սպասում են Պարսից Դաշի Հարազատ եղբորը, որ մատաւարապէս 15—20 օր մնալու է տեղի։ Պրնցին դիմաւորելու համար ինքզին ուղարկուած է գինււ-լէյտ. Բէկլեմի-շեմ։

Հին-ՆԱԽԻՋԻԱՆԻՑ.—Թեմիս սրբազան առաջնորդն անակնկալ կերպով հեռագրով կանչուեց Ս. Էլմիաճին, որով շատ կարեւոր գործեր մնացին աւանց քննութեան և կարեւոր տնօրինութեան, բայց Նորին Սրբազնութիւնը խոստացաւ հոկտեմբերին կրկին այցելել իւր վիճակը։

—Օգոստոսի վերջերում մեր քաղաքի քահանայնորդ մինը, ծեծել և անպատուել է ս. Գէորգ եկեղեցու թաղում մինին... Այս անգամ երոգութիւնը յայտնուեցաւ ս. առաջնորդին, որ ճանապարհի վրայ լինելով—հրամայեց հոգ. կառավարութեանը շուտով կազմել օրենքաւոր արձանագրութիւն յիշեալ քահանայի բոլոր անվայել գործողութիւնների մասին և փութով ուղարկել Երևանի կոնսիստորիան, որ ինքն կը տնօրինէ ինչ որ արժանի է։ Յուսով ենք, որ Նորին Սրբազնութիւնն իւր կարգադրութիւններով վերջ կը դնէ յիշեալ քահանայի դաշտակիցեղիւն արարքներին։

Դէ-Պոնդէպը իրեն մի շատ ծիծաղելի դրութեան մէջ էր գտնւում։ Նա մահապալի տակից ապուշի նման նստեց. նրան շատ թանկ կը նստէր, ինչ ամուսնինը բարկանալու Սակայն խիստ զուգահեռաւ Նանտասը լուռ էր։ Վերջապէս դէ-Պոնդէպը իւր հայեացքը դարձրեց Ֆլաւիայի վրայ, դուրսը խոնարհեցրեց և ասաց այս միակ խոսքը։

—Տիկին, ներեցէք ինձ, դուք ազատ եք...

Նա դուրս գնաց, զգալով որ իւր մէջ մի բան պակսեց, միայն ուկրոններն ու միաններն էին առաջնայ պէս գործում։ Վերադառնալով իւր առանձնարանը և ուղղակի մտնելով գրասեղանին, հանեց արկղիկից մի տարածական Ձննիւղով գէնքը և կարծես հանդիսաւոր կերպով ընդունելով իւր վրայ մի յայտնի պարտաւորութիւն, Նանտասը բարձր ձայնով արտասանեց.

—Բաւական է, ամեն բան վերջացած է։ Մի քանի ժամից յետոյ ինքս ինձ կ'ապրենք։ Լամպարի լոյսն աւելացնելով, նա նըստեց գրասեղանի առաջ և կրկին հանդիսաւոր սկսեց գործի կենալ։ Առանց մի օրեւ է տատանման, թագաւորող լուծում մէջ նա շարունակում էր սկսած Նանտասութիւնը։ Գրուած թերթերը հետզհետէ աւելանում էին։ Երկու ժամից յետոյ, դէ-Պոնդէպին հայաճելով, Ֆլաւիան օտարորէր ինչ առանձնարանի գրան մօտ, որ լսէ, թէ ինչ է անում այնտեղ Նանտասը։ Միայն դրէ ձգձգեց էր լուռ։ Կառնալով և նայելով փակարկ ծակով, նա տեսաւ, որ Նանտասը գրում էր. նրա դէմքը խաղաղ

Երկուշաբթի, սեպտեմբերի 12-ին անձնասպանութիւն գործեց Յ. Ի. Տրէնինսկի, որ երբեմն հաշտարար դատաւոր էր։ Անձնասպանութիւնը նա գործել է թիֆլիսի հին բերդի տեւրակները մէջ։ Թողել է մի նամակ, որի մէջ յայտնում է, որ ինքը մեղաւոր չէ իւր պաշտօնավարութեան միջոցին երեցած վատնումի համար, որի մասին տեղեկութիւն անգամ չէ ունեցել։

Օգոստոս ամսի ընթացքում Պարսկաստանից եկել են 150 պարսկահապատակներ, բայց Պարսկաստանի վերադարձել են միայն 33 հոգի պարսկահապատակ և ուղարկատակ։

ԼՈՒՌԻՑ.—Սեպտեմբերի 3-ին, ճաշից յետոյ այստեղ սարսափելի կարկուտ եկաւ, որ բաւական երկար տևեց. թէպէտ Լուռում համարեալ ամեն տարի կարկուտ է գալիս, սակայն այսքան առատ և ահագին մեծութեամբ կարկուտ տեղացած չէր։ Կարկուտն սկսեց Լուռայ արևմտեան կողմից՝ Վարախաչ օտարերից և մի ուղղութեամբ շարունակուելով մինչև Ղաղարի գաւառը՝ ամեն տեղ ահագին վնասներ պատճառելով։ Սարու ձոր բաւական ժամանակ սպիտակ սաւանով ծածկուեցան։ Ընդհանրապէս կարկուտը «Թուշուկ» մի տեղից միւս տեղ, մի տեղ շատ է թափվում և նոյն ուղղութեամբ մի ուրիշ տեղ բոլորովին չէ գալիս, սակայն այս անգամուայ կարկուտը կարծես բացառութիւն էր—բաւական ընդարձակ տարածութեան վրայ միանուազ տեղացաւ։ Մեծ վնաս է եղել պատէզներին և ծխախոտի տունիկներին։ Ամենամեծ վնասը հասել է Կուրգանի գիւղացիներին, քանի որ նրանք ահագին տարածութեամբ «Թութութի» բաղնիքներ են մշակում։ «Գոթից» յետոյ կարկուտը տխրութեամբ պատեց մեր խեղճ գիւղացիները սրտիւր՝ զգալի

էր, լամպարի լոյսը ցոլանում էր իւր մօտը ընկած ատրճանակի փողի վրայ։

V.

Նրանց պարտէզին կից տունն այժմ Նանտասին էր պատկանում. նա այդ տունը ձեռք էր բերել իւր աներոջից։ Նա չէր թողնում վարձով տալ այն փոքրիկ սենեակը, ուր Պարսից հասնելով ամբողջ երկու ամիս կուռում էր աղքատութեան դէմ։

Հարստանալուց յետոյ էլ նա երբեմն հարկ էր գտնւում մտնել այդ սենեակը և մի քանի ժամ այնտեղ փակուել։ Այնտեղ տանջուել էր, այնտեղ էլ ուզում էր մեծ հանգիստ կատարել։ Երբ մի օր և է արեւելքի էր հանդիսուել, նա սիրում էր քննել այնտեղ. իւր կեանքի մեծ քաղցրին այնտեղ էր վճռում։ Այնտեղ նա դառնում էր այն, ինչ որ էր առաջ։ Անհրաժեշտ համարելով իւր կեանքին ինքնապահութեամբ վերջ դնել, նա վճռեց այդ սենեակում մեռնել։ Նանտասը հազիւ առաւօտեան ութ ժամին վերջացրեց իւր գործերը։

Որպէս զի յոգնածութիւնից չքնէր, նա ցուրտ ջրով լուացուեց։

Ապա մէկ մէկ կանչելով մի քանի ծառայողներին, նա զանազան կարգադրութիւններ արաւ։ Սկսեալ քարտուղարը, Նանտասը նրան յանձնեց նախահաշուի նախագիծը, որ իսկոյն և եթ կարելի ներկայացնէր, ապա մի քանի բացատրութիւններ տուաւ ի գէտ, եթէ կարելի կը պահանջէ։

Վերջապէս Նանտասն վճռեց, որ բոլոր հարկաւոր գործերն արել վերջացրել է։ Նա բոլոր գործերը կարգ կանոնի մէջ էր թողնում, և այժմ միայն ինքն իրեն պատկանելով, կարող

էր կերպով մի վնասի վրայ մի ուրիշ վնաս էլ աւելացնելով։

Կերպիկ, սեպտեմբերի 11-ին, Սաղուն օրհնեցին Պետրոսեւրդեց ստացուած մի նոր ազատար նաւ, որ բերել է տուել թիֆլիսի՝ Ջրերից ազատող ընկերութեան վարչութիւնը։ Նաւակն օրհնեց ընկերութեան անհամ Գորու եպիսկոպոս գեր. Ալէքսանդրը։ Հանդէսին ներկայ էին կառավարչապետի օգնական գեներալ-ադիւտանտ Երէմէյանը, մի քանի բարձրաստիճան անձեր, ընկերութեան անդամներն և բաւական ժողովուրդ։

ՕՃՈՒՆԻՑ.—Սեպտեմբեր ամսի ընթացքում ամեն տեղ էլ աշխատում են բանայ ուսումնարան, որովհետև ուսումնարանական տարին սեպտեմբերից է սկսվում։ Բայց մինչև այժմ Օճունը գործի է մնացել ուսումնարանին և ոչ ոք չէ մտածում նրա մասին, չնայելով, որ մօտ 400 սուսն զուտ հայերից է կազմուած Օճունի ծովաւոր և կայսր է նոյն իսկ աղբիւրներ էլ գտնել։ Սակայն ինչ օգուտ այդ ամենին և ինչ օգուտ, որ ունենք 4 քահանայ, մէկ սարկաւազ, երբ չկայ ոչ մի գործունեայ անձն, որ ձեռք առնէ դելը և առաջ ընթանայ։ Մեր ուղղութիւնը դրութիւնն հասկանալու համար բաւական է ասել այսքան, որ գիւղում միայն երկու հոգի կան, որոնք գոցէ կարող լինին թարգմանի պաշտոն կատարելու և է աստիճանաւոր գիւղ գալու միջոցին. բայց երևակայեցէք գիւղի դրութիւնը, երբ դրանք էլ իրենց բանին են գնացած լինում։

ՇՈՒՇՈՒՑ.—Իշ. Պետրոս Հայկումեանը ցը վախճանելով մեծ հանդէսով թաղուեցաւ։ Հանգուեցաւ ժառանգները նրա յիշատակն անմահացնելու համար թողել են Աղուէնաց Մայր եկեղեցուն 300 ռուբլանոց մի շուր-

էր, ինչ որ ուզում էր, իրեն անել, չմեղադրելով եսականութեան և փոքրգութեան մէջ։

Ժամը հասաւ ժամին ինն արդէն խիստ։ Նախ քան առանձնարանից դուրս գալը, նա ստիպուած եղաւ մի անհաճոյ բանի էլ համբերելու։ Օր. Կոյնի եկել էր խոստացած տասը հազարն ստանալու։

Նա վճարեց և պէտք է տանէր նրա մտերմական վարմունքը։ Երէք նա մինչև այժմ տանտանում էր էլ աչք վերջին տեսակցութիւնը կտտեպէր նրան անյապաղ ինքնասպանութեան գիծերու։ Արագութեամբ բարձրանալով սանդուղիներով, նա մըտաւ իւր սենեակը, մոռանալով ետեկի դուռը փակել։ Այն օր բան չէր փոխուել այդ խուզի մէջ։ Մի և նոյն պատահաւորաւ ծաղկաթղթերը. մահաճակաւը, սեղանը և աթոռը միևնոյն իրենց առաջնայ տեղին էին գրուած, որոնցից փշոււ էր նախկին աղքատութեան հոտը, որ ինչեցնում էր Նանտասին իւր գոյութեան համար մղած կռիւը։ Պատահանին մօտեանալով նա սկսեց նայել այդտեղից երեացող Պարսիկ մասը, պարտէզի ծառերին, Սենային, գետեղերին և տներին, որոնք կորչում էին Պէր-Լաշէզի հանգստարանի շրջակայքում։

Արձանական ընկալ էր մի օտը կտրած աթոռի վրայ—միայն մնում էր, որ մարդ ձեռք մեկնէ և վերցնէ։ Այժմ նա չէր շտապում—նա համարում էր, որ ոչ ոք չի մտնել իւր մօտ և երբ կ'ամենայ, կարող է իւր կեանքին վերջ դնել։ Նա մտածում էր, որ այժմ էլ իւր առաջնայ գրութեան մէջ էր գտնուում, ինչպէս և առաջ, նա եկել էր այդ սենեակին

Ջառ. պիտի չինեն 300 ռուբլանոց մի խաւով նոյն եկեղեցու համար. 500 ռուբլիով պէտք է բերել տան մի գիւղաւոր. 100 ռ. տուել են ինքնաճին վերադնութեան, 100 ռուբլ. տեղի տույցը դարձրին և 100 ռուբլ. օրհորակական ուսումնարանին։

—Սեպտեմբերի 11-ին կատարուեց չորս տղան քահանաների ձեռնադրութիւն։

Երկուշաբթի, սեպտեմբերի 12-ին կայացաւ Ռուսաց Կայսերական աշխարհագրական ընկերութեան Կովկասեան ճեղքի ժողովը։ Հիտաբերել էր ժողովում պ. Ե. Ս. Մարկովի գեկուցումը, թէ ինչպէս ինքն իւր ընկերներով բարձրացել է Մեծ-Մասիսի գագաթը։ Օգոստոսի 11-ին նրանք հասնում են Արարատի ստորոտը, որ, ինչպէս յայտնի է, Կովկասեան բարձրութիւնների մէջ չորրորդ տեղին է բռնում, և ինչու է Սարգար-բուլաղ գիւղը, որ Ռուսիայի, Պարսկաստանի և թիւրքիայի սահմանների վրայ է։ Օգոստոսի 12-ին Ե. Ս. Մարկովը, Բէալական ուսումնարանի ուսուցիչ Մ. Ի. Պոպովը, Նիկոլայ Ս. Վ. Խլանովը, պ. Մանուկեանը, երկու առաջնորդներ և 9 քուրդ սկսում են բարձրանալ. մինչև 10,000 փոտ բարձրանալը Նանտասը էր լինում և ձիով և ձիով բարձրանում, իւր հասնում են ժամը 11-ին մի փոքրիկ անդունդի, որոյում են բարձրանալ օտով։ Մի արիւնջուտը արօթնաստ Կովկասիկու առաջնորդութեամբ բարձրանում է Փոքր-Մասիսի գագաթը։ Ժամը 1-ը անց 30 վայրկեան սկսում են բարձրանալ. ճանապարհը բաւական ողորկ և տաք էր մի այնքան էլ մեծ դժուարութիւն չէ պատճառում մինչև 12,000 փոտ բարձրութիւնը, երբ սկսում է ձին գալ, որից պաշտպանուելու համար մտնում են Ախ-սու աղբիւրի մօտ՝ ժայռի ետեւ։ Ջրմաշախը ցոյց է տալիս +8° Ցէլզիուսի և 59% խոնաւու-

թիւն։ Ներկայումս քաղաքային վարչութիւնը պատրաստում է թիֆլիս քաղաքի մանրամասն ուղեաղբիւր, որից պէտք է լուսանկարով հանեն առանձին և վաճառ հանուրի է քան գիւղի։

ՋԱՔԱՍԻԱՍԵՐ.—Սեպտեմբերի 4-ին, կիրակի օրը, տպուեց մի բարբառական դէպք պատահեցաւ. մտաւաճառ և միևնոյն ժամանակ դաւ-

թիւն։ Ներկայումս քաղաքային վարչութիւնը պատրաստում է թիֆլիս քաղաքի մանրամասն ուղեաղբիւր, որից պէտք է լուսանկարով հանեն առանձին և վաճառ հանուրի է քան գիւղի։

Կեանքը չափազանց լիմար է։ Արտաքուց կարգի ընդունակութիւնների տեղ մարդիկ էլ կորչում են այնպէս, ինչպէս և լիմարները։

Նանտասը վերցրեց արձանական և սկսեց դանդաղութեամբ շոյիլ... Վերջին ցաւակցութիւնն այս վերջին վայրկեանում, նրան սա վայրկեան մի կտրուեց։

Քանի, քանի մեծամեծ գործեր կը կատարէր, եթէ Ֆլաւիան հասկանաւոր նրան։ Այն օրը, երբ Ֆլաւիան ընկնէր նրա վրայը «Նա սիրում եմ քեզ» խօսքերն ասելով, նա կը գտնէր այն լծակը, որով ողջ աշխարհը կարող էր լինի բարձրացնել։ Վերջ և վերջույ նա արհամարհում էր մինչև անգամ ոյժը, որովհետև ոյժը պէտք է նրան ամեն բան տուր, սակայն Ֆլաւիայի սէրը վարդապետաւ տուր։

Նա վերցրեց արձանականը. Հիտաւալի առաւօտ էր։ Արեգակն ճառագայթները բաց պատահանով ներս էին թափանցել։ Հիտաւալ Պարսիցն սկսում էր իւր աշխատութեանը։ Նանտասն արձանական ուղղից իւր քոնքին։ Ցանկարծակի ընդհարումից, դուրս մի անգամից բացուեց։ Ֆլաւիան ներս վաղց։

Արագութեամբ օտարձանակը հրեց և գնդակը դիպաւ առաւօտային։ Երկուսն էլ նայում էին միմեանց, Հիտաւալի Ֆլաւիան չէր կարողանում լուսնի վերջապէս առաջին անգամ «դու»-ով դառնալով գէպի Նանտասը, արտասանել այն խօսքը, որ միայն կարող էր ստիպել Նանտասին պարելու։

—«Նա սիրում եմ քեզ, աղաղակեց նա հիկիկալով և ընկնելով նրա վրայը, —նա սիրում եմ քեզ, որովհետև տես դու, ինչպիսի ոյժ ես»։

Հաւաքը

Թիւն Մինչև 13,900 ֆ. բարձրութիւնը լիւան թիւրապաքը լինում է 18—22° և հասնում էր մինչև 30°, այնպէս որ գնայն արդէն բաւական դժուարացել է։ Սկսում են գալ թաւկուլիւն, գլխացու, սրտխառնութիւն և ցուրտ։ Այդ բարձրութեան վրայ գիշերում են։ Օր. 13-ին աղաղակ թողնելով իրերի մի մասը և 5 հոգի քուրդ բարձրանում են վեր, ուր ճանապարհին հիւանդանում է Խլանովը և վերադառնում է հոտ 15,500 ֆ. բարձրութեան վրայ նկատում են սպիտակ ծաղիկներ։ Մի տեղ նրանք գտնւում են խիստ ծծմբահոտ ժամը 2-ին բարձրանում են գագաթը. բայց որովհետև մառախուղը պատած է լինում, ուստի նրանք չեն կարողանում շուրջը դիտել։ Գագաթը ծածկուած է մատաւարապէս 3/4 սափէն հաստութեամբ ձիւնով, որի տակ ստոյգ է։ Գագաթում գտնւում են Coccinella միջատներից։ Փոքրիկը գագաթում քաղցր կանգնեցնում են մարգահասակ մի արձան։ Սակայն այդ միջոցին մառախուղն աւելի և աւելի խրտաւում է. դուրս են բուրբ մօտիկութիւն և շտապում են ինչին, որի միջոցին ճանապարհը կորցնելով, ստիպուած են լինում մի այլ մէջ գիշերել և արդէնով պատասպարուել ամբողջ գիշեր տեղացող անձրեւից։ Գագաթում ժայռի վրայ տնարացնում են մի Ջերմաշախ։

Առաջիկայ տարին Արարատի գագաթը պիտի բարձրանայ ընդհանրական գիտական Լը-Վիէրիւր։

Ներկայումս քաղաքային վարչութիւնը պատրաստում է թիֆլիս քաղաքի մանրամասն ուղեաղբիւր, որից պէտք է լուսանկարով հանեն առանձին և վաճառ հանուրի է քան գիւղի։

ՋԱՔԱՍԻԱՍԵՐ.—Սեպտեմբերի 4-ին, կիրակի օրը, տպուեց մի բարբառական դէպք պատահեցաւ. մտաւաճառ և միևնոյն ժամանակ դաւ-

թիւն։ Ներկայումս քաղաքային վարչութիւնը պատրաստում է թիֆլիս քաղաքի մանրամասն ուղեաղբիւր, որից պէտք է լուսանկարով հանեն առանձին և վաճառ հանուրի է քան գիւղի։

Կեանքը չափազանց լիմար է։ Արտաքուց կարգի ընդունակութիւնների տեղ մարդիկ էլ կորչում են այնպէս, ինչպէս և լիմարները։

Նանտասը վերցրեց արձանական և սկսեց դանդաղութեամբ շոյիլ... Վերջին ցաւակցութիւնն այս վերջին վայրկեանում, նրան սա վայրկեան մի կտրուեց։

Քանի, քանի մեծամեծ գործեր կը կատարէր, եթէ Ֆլաւիան հասկանաւոր նրան։ Այն օրը, երբ Ֆլաւիան ընկնէր նրա վրայը «Նա սիրում եմ քեզ» խօսքերն ասելով, նա կը գտնէր այն լծակը, որով ողջ աշխարհը կարող էր լինի բարձրացնել։ Վերջ և վերջույ նա արհամարհում էր մինչև անգամ ոյժը, որովհետև ոյժը պէտք է նրան ամեն բան տուր, սակայն Ֆլաւիայի սէրը վարդապետաւ տուր։

Նա վերցրեց արձանականը. Հիտաւալի առաւօտ էր։ Արեգակն ճառագայթները բաց պատահանով ներս էին թափանցել։ Հիտաւալ Պարսիցն սկսում էր իւր աշխատութեանը։ Նանտասն արձանական ուղղից իւր քոնքին։ Ցանկարծակի ընդհարումից, դուրս մի անգամից բացուեց։ Ֆլաւիան ներս վաղց։

Արագութեամբ օտարձանակը հրեց և գնդակը դիպաւ առաւօտային։ Երկուսն էլ նայում էին միմեանց, Հիտաւալի Ֆլաւիան չէր կարողանում լուսնի վերջապէս առաջին անգամ «դու»-ով դառնալով գէպի Նանտասը, արտասանել այն խօսքը, որ միայն կարող էր ստիպել Նանտասին պարելու։

—«Նա սիրում եմ քեզ, աղաղակեց նա հիկիկալով և ընկնելով նրա վրայը, —նա սիրում եմ քեզ, որովհետև տես դու, ինչպիսի ոյժ ես»։

Հաւաքը

նում են, պէտք է հեծադրէք, որ խմոր-
բազում լինի անկախ պատճառ կա-
րող է պատահած լինել, մանաւանդ
որ, ինչպէս ինքներդ էլ գրում էք,
ճանապարհները քանդուած լինելով,
նամակը մի փոքր ուշ ստացանք:

Բազում, Բ. խմոր.— Գրեք ցանկա-
նում էք կազմել տալ Վերո-Գար-ի
ամբողջ տարուայ Համարները և
ինչպէս էլ իմանալ, արդեօք ունե՞նք
ձեզ հարկաւոր մի երկու Համարները,
Այո, ունենք:

Ղ. Ղ. Ս. Վ. Վ. Ն. Ջ. ին.— Ձեր
Թղթակցութիւնը չի սպուել, այդ մա-
սին մեր Թղթակցին ևս գրել է Բայց
շարունակեցէք:

Խմորադեր-Հրատարակիչ
ՍՊԱՆԻԱՐ ՍՊԱՆԻԱՐԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԱԽԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ

Նագեստալին երթեկութիւն Բաթումի
Օգոստոսի և Կ. Պոլսի մէջ:

Բաթումից գնում է
Երեքշաբթի և Երեքշաբթի — Կէս օրեց
յետոյ ժամը 4-ին, ուղիղ գնում, մըտ-
նում է Սուխումի և Նովորոսիսկինա-
ւահանգիստները:

Հինգշաբթի և Երեքշաբթի — Կէս օրեց
ժամը 4-ին, ուղիղ գնում, Նովորոսիս-
կի և Կերչի վրայով:

Շաբաթ օրերը.— Երեկոյան
ժամերին, շրջանառու ընթացքով, քո-
լոր նաւահանգիստները պատահելով:

Երկուշաբթի և Երեքշաբթի — Երեկոյան
արտասահմանային ընթացքով Կ. Պոլսի:

Բաթում գալիս է
Երկուշաբթի — Առաւօտը, Օ-
գոստոսից, ուղիղ գնում, Կերչի և Սու-
խումի վրայով:

Չորեքշաբթի — Առաւօտը Օ-
գոստոսից, ուղիղ գնում, Կերչի և Նո-
վորոսիսկի վրայով:

Ուրբաթ — Երեկոյան, Օգոստո-
սից, շրջանառու ընթացքով,
Կերչի և Օրբեր.— Առաւօտը Կ.
Պոլսի:

Փոխելից գնում է Բաթում
Երեքշաբթի և Երեքշաբթի — Առաւ-
տի ժամը 9-ին, Ղրիմ-Կովկասեան
ուղիղ գնում շրջանառու միջանակով, որ
մտնում է և Սուխում:

Ուրբաթ — Երեկոյան կամ գիշե-
րը, շրջանառու Ղրիմ-Կովկասեան Բա-
թում գնում նաւը նաւահանգիստ գա-
լուց յետոյ:

Շաբաթ օրերը.— Առ. ժամը
9-ին, Ղրիմ-Կովկասեան և Բոնէլի-
Անատոլիան շրջանառու շրջանառու
միջանակով:

Բաթումից գնում է Բաթում
Չորեքշաբթի և Երեքշաբթի օրե-
րը.— Նախ գնում ժամը 9-ին ուղիղ
է Բաթումի նաւային գործակալութիւ-
նը՝ նաւը փոխելից գալուց յետոյ:

Բացի այդ, ամեն շաբաթ Օգոս-
տոսի Ղրիմ-Կովկասեան նաւահան-
գիստներից գալիս են փոխի որոշեալ
ժամանակներում երթեկութիւն արաւ-
թալի-մարալիկը նաւեր չորեք-
շաբթի օրերը, լուսարացին, և գնում
են ուրբաթ և առաւօտները Նիկի-
ւաի վրից Օգոստոսի վրայով շա-
բաթ օրերը երեկոյան Սեփա-
սի օւլ և Բաթում գալիս են նոյնպիսի
նաւեր, որոնք փոխի գալիս
են ուրբաթ և առաւօտները և Հեռա-
նում է շաբաթ օրը երեկոյան, վե-
րագաւում է առանց բաթում մտնե-
լու Սեփա սի օւլ և Օգոստոսի
վրայով գալիս է չորեքշաբթի ե-
րեկոյան:

ԱՆԻՐԱՎԱՍՏԵԱՆ ԵՐԿՍԹՈՒՂԻ

Երթեկութիւն Բաթումից Կալուսի
Գնում է

Բաթում, պոստային. 8 Ժ. 49 վ. առ.
Բաթում, " 10 Ժ. 46 վ. եր.
Սուրաբ, ապ. մար. գն. 8 Ժ. 21 վ. ց.
Աղստաֆայ, խաւ. գն. 8 Ժ. 20 վ. առ.

Գալիս է

Բաթումից, պոստ. 10 Ժ. 15 վ. եր.
Բաթումից, " 8 Ժ. 6 վ. առ.
Սուրաբից, ապ. մար. 8 Ժ. 24 վ. առ.
Աղստաֆայից, խ. գն. 8 Ժ. 18 վ. եր.

ՊՈՍՏԱՅԻՆ ԿՈՌԵՍԻ
Երթեկութիւն Կալուսից Կալուսի
Կալուսի ճանապարհով
1888 Թ. մայիսի 15-ից մինչև նոյեմ-
բերի 15-ը:

Թիֆլիսից գալիս է գալիս
Հինգշաբթի և Երեքշաբթի — Կա-
լուսի և առաւօտեան ժամը 9-ին, Մէ-
թի կալուսից գալիս Վալարիկով
է Վալարիկովից միւս օրը երեկոյան
ժամը 8-ին:

Նոյնպէս գալիս է գալիս առաւօտեան
ժամը 7-ին, գիշերում է Գուրգուր կա-
լարանում և Վալարիկովից Հասնե-
լով միւս օրը ցերեկային ժամը 5-ին:

Վ. և Գ. Հոգու տեղ ունեցող օմնի-
բուսը գուրգու է գալիս ցերեկային
ժամը 4-ին, առանց գիշերելու, միւս
օրը, երեկոյան ժամը 7-ին Հասնում
է Վալարիկովից:

Նոյնպէս գալիս է գալիս ճաշից յե-
տոյ ժամը 5-ին և առանց ճանապար-
հին գիշերելու Վալարիկովից Հա-
սնում է միւս օրը ժամը 8-ին երեկո-
յան:

Վալարիկովից գալիս է

Հինգշաբթի և Երեքշաբթի — Կա-
լուսի և առաւօտեան ժամը 9-ին, Մէ-
թի կալուսից գալիս Մէթի կա-
լարանում և միւս օրը երեկոյան ժա-
մը 8-ին Հասնում են Թիֆլիս:

Նոյնպէս առաւօտեան ժամը 7-ին
գուրգու են գալիս և գիշերելով Պասա-
նուր կալարանում, միւս օրը ժամը
6-ին երեկոյան Հասնում են Թիֆլիս:

Վ. և Գ. Հոգու տեղ ունեցող օմնի-
բուսը և Գ. Հոգու տեղ ունեցող օմնի-
բուսը և Գ. Հոգու տեղ ունեցող օմնի-
բուսը 4-ին ճաշից յետոյ, առանց գի-
շերելու՝ միւս օրը երեկոյան ժամը
9-ին Հասնում են Թիֆլիս:

Նոյնպէս գալիս են գալիս երեկոյան
ժամը 5-ին և առանց ճանապարհին
գիշերելու, միւս օրը Հասնում են Թիֆ-
լիս երեկոյան ժամը 9-ից 50 ր. անց:

ԿԱՐԱՄՈՒՐԱՆ

Վերագաւում է ամարանոցից
Բագու և սեպտեմբերի 1-ից սկը-
սում են երաժշտական դասերը:
Խմբերը կ'սկսուի սեպտեմբե-
րի 8-ից:

Խնդրում են այն պարոններին,
որոնք բաժանորդութիւններ են բա-
տացել Վալարիկովի 2-ին հիւրը գրքի
Թարգմանութեան Համար, շուտ-
ապով վերադարձնեն ինձ, որովհետեւ
իշխալ աշխատութիւնն արդէն մա-
մուլի տակ է:

Գնում է Կալուսի Սարգիս
(Ս.) 5—2

ԼՈՅՍՏԵՍԱԻ
Սամուէլ Սամուս

ԲՆԱՌՈՐՈՒԹԻՒՆ
Գերման. Թարգմ.

ՓԻԼԻՊՈՍ ՎԱՐԳԱՆԵԱՆ
Գին է 1 ր. 50 Կ.

Նոյն Թարգմանչի

Շմիտ, Բենիամին Ֆրանկլին,
2 տիւ 40 Կ.
— Գէորգ Վալդեմար,
2 տիւ 60 »

— Հոմերի Նիկիանը, պատ-
կերապարտ . . . 1 ր. 20 »
— Հոմերի Ուլիսիանը,
պատկերապարտ 1 ր. 50 »

(Ճանապարհի ծախքը Թարգմանչի վե-
րայ է):

Վաճառվում են Թարգմանչի
ժող. Тифли, Садвад, Марино-
Анановское училище.

Երեւանի Սիմեոն Բարախանյան
աւարտած լինելով Հայոց եկեղե-
ցական ձայնագրութեան արհեստը
վկայականով, ցանկանում է ձայ-
նագրութեան ուսուցչի պաշտոն
վարել մի օր և իցէ եկեղեցական
գաղութում և երգել եկեղեցում:
Ցանկացողները կարող են գիմել
իրեն՝ Երեւան:

ՎԱՐՈՎ ՏՐՎՈՒՄ ԷՆ

Հորս սենեակներ բոլոր լար.
մարութիւններով, և մէկ սենեակ
— ճաշով.

Սերերեւանի բեռը, տուն Օ-
բոյանի, № 24:

2—2

ԱՐԿԵՆ ՄՍՄՈՒԼ ՏՍԱՆ Է

և շատ շուտ լոյս կը տեսնէ «Ծ-
կնայ» անունով աշխատութիւնը:

Տպագրութեան Համար պատ-
րաստ է «Շուկա-Երոզ» բարձրագը-
նագրով Ժողովածուն 300 մեծա-
գիր երեսներից բաղկացած:

Քամալեանց Սարգիս:
(Ա.) 5—3

ՀԱՐԿԱՒՈՐ Է

«Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան Հա-
մար ՅՐԻՉ-ԾԱՌԱՅ:

Պահանջվում է անցաթուղթ,
գրաւական: Պէտք է յիշեցնենք
լինի ամուլի:

Ցանկացողները թող գիմեն
«Նոր-Դար»-ի խմբագրատան գրա-
սենեակը, որ գտնվում է պատ-
Հեռագրատան դիմաց, Ծոբրինովի
դեղատան մօտ:

SIRUP DE RAIFORT IODE
DE GRIMAKLT & Co
Pharmaciens à Paris
autorisée en Russie
ՐԵՓՈՐ ԻՕԴԵԻ ՍԻՐՈՊ
Պարզեց Գրիմո և Երկ. Դեղալա-
ճանները
Այս դեղը գործածվում է քան-
տարի է ի վեր երախտների հեռա-
նում և լուծելու համար: Դեղը և
անտիսեպտիկ (противозабо-
тлив) սկզբից տեղ և նշանաւոր
արդիւնքներ է տալիս:
Երախտից վերապահուող ուռուց-
քներ, լուծել, և մարմնի, գլխի
և երեսի վրայ երեւցած բազմա-
տեսակ վէրքերը բժշկելու հա-
մար օրանից առաւել ազդու դեղ
չկայ: Մեկնոյն ժամանակ ըր-
շկում է մարմնի մեղկութիւ-
նը ու գունատութիւնը և տա-
լիս է երախտներին իրենց բնա-
կան գուարթութիւնն ու արթնու-
թիւնը: Սա անսղիւս դեղ մի-
թոք երախտից մարմնի և գլխի
վրայ երեւցած վէրքերը բժշկելու
և արեւն մարմնի համար:
Ծախվում է Պարիզ, Վիլիսի վո-
դոց № 8. 7
(Մ.) 4. 27—5

№ 9.
ԿԵՐԵՆԵԱՆ ԿՕՅԼԴ-ԿՐԵՄ
միւս նշանաւոր է իւր Թարգմանչի, ինչպէս և իւր քաղաքու-
թեամբ՝ որպէս մարմնի մորթ պահող խկական միջոցներից
կազմուած:
Գաւառներում վաճառվում է բոլոր փոքր և շատ նշանաւոր առե-
տարաններին մօտ, իսկ Մոսկուիում—
Բ. ԿԵՐԵՆ և ԼՆԿ. մօտ, Նիկոլայա փողոցում:
(Մ.) 46, 224 3—3

Ներսիսեան Հայոց Հոգևոր Դպրոցի Հոգաբարձական Խորհրդա-
րանում սեպտեմբեր ամսի 21-ին լինելու է աճուրդ (առանց կրկնա-
ճրդի) կապալով տալու Դպրոցի պատկանեալ 21 կրպակները, որոնք
գտնուում են Ներսիսեան Հին Դպրոցի Հանգէպ: Պայմանաթուղթը
կարելի է կարգալ Հոգաբարձութեան դիւանատան մէջ տեսն օր, բա-
ցի կիրակիից և տօներից առաւօտեան 10—12 ժամն:
Հոգաբարձու Մ. Թամաշեանց:
Գործավար Բ. Հ. Ջալալեանց:

3—1

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՅԳԵՂՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑՈՒՄ
(որ գտնվում էր նախկին օգրնտեղական պարտեզում) Մուշտադի
կողքին, պատահաններ, դռներ, պատեր և այլն զարդարելու համար
փշտներ և տերեւոտ բոյներից գրասաններ պատրաստելու պատուէր-
ներ են ընդունվում: Նոյն տեղը վաճառվում են նաև զանազան գա-
լարներ բնակարաններ զարդարելու համար:
10—4

ԲԺԺԿ ԹԱՐԻԱՆԵԱՆ
Ընդունում է Հիւանդներին իւր բնակարանում. մասնաւորապէս
բժշկում է մանկական և ներքին հիւանդութիւններ: Ընդունելու-
թիւնն է առաւօտեան ժամը 9—10, երեկոյան 6—7-ը:
Կուկիա, Երկաւետեան փողոց, տուն № 70.
5—2

Ի. Ա. Կ. Ո. Վ. ԲԵՐԵԱՅԱՆ ԵՒ ՈՒՆԻՎԵՐՍԻՏԵՏԱԿԱՆ ՓՈՂՈՑՆԵՒ ԱՆ-
ԿԵԱՆԸ
Սենեակները 75 Կ. մինչև 5 ր., բոլոր յարմարու-
թիւններով՝ կաւ. քեր գնացքների մօտ՝ մէկ հոգու հա-
մար 30 Կ., երկուսի համար 40 Կ. հաշուելով և բե-
ռը. Առաջնակարգ ճաշարան. նախաճաշը 30
Կ., ճաշը 60 Կ. մինչև 2 ր., ընթրիքը՝ 40 Կ. մինչև 4-
րենակից գնում պահեստ:
10 օրեց աւելի մնացողին գիմում:
Խնդրվում է հասցնել լուր:
13—11

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ
ԵՐԿՈՒՍԵՌԻ ԱՆՉԱՆՅ ՀԱՄԱՐ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՍԱՐԻ
Առևտրական Կուրսերի նպատակն է՝ մասնադիտական առե-
տրական կրթութիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել
գործնական ճանապարհով հմուտ հաշուապահներ: Առարող-
ները ստանում են ատեստատներ:
Առանգելի առարկայք սոքա են՝ 1) Առևտրական Տնտեսու-
թիւն, 2) Առևտրական Թուղթագրութիւն, 3) Հաշուապահութիւն
(պարզ, կրկնակի և բազմակի), 4) Թուղթագրութիւն համարիչ
վրայ, 5) Առևտրական Թղթակցութիւն, 6) Առևտրական և
մուրհապի կանոնադրութիւն, և 7) զեղադրութիւն: Ուսումը ըս-
կանուելու է սեպտեմբերի 25-ից: Ընդունելութիւնները սեպտեմբե-
րի 5-ից, ամենայն օր, երեկոյան 4-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր
հիմնող բնակարանում, Սոլոյակով, Լաբորատորայա փողոցի
վրայ, № 11: Ծրագիրը ու կանոնները կարելի է տեսնալ
ԶԻՍՊԵՍ Եղը. Ծովանովների բանկային գրասենեակում և
կուրսեր հիմնող բնակարանում: Օտարաքաղաքացիք դիմում
են կուրսերի հիմնողին.— В. Тифли, С. П. Мануэляну:
Օգոստոսի 20-ից կուրսերը փոխադրուելու են Աղեքսանդր
Պրիդանովի տունը, № 9, Սերգիևովայա և Նազարույա փողոց-
ների անկեանը (դեղատան դիմաց):
20—10

Ա. Զ. ԲՈՍՏՈՍՈՎ, ԵՒ ԸՆԿ.
Դեղորէից մագաղանում, Երեւանեան Հրատարակի վրայ, Սե-
մինարիայի դիմաց, պահեստի կալ մեծ քանակութեամբ ՅՈՒԾ-
ԽՈՒՆԱ ԵՒ ԲԵՆԳԱԼԵԱՆ ԿՐԿ. գունազան գույն-
րով. ընդունվում են և պատուէրներ:
6—2

ԲԺԺԿ ՄԻՍՏԵՐ ԵՐԵՎԱՆԵՑ
ՍԱԼԻԱՆԵՑ ԵՂՄԻՍԻՆ
Նկարագիր
ՈՒՍՏԱՌՈՒՆՈՒՆԻՐՈՒԹԵԱՆ
Քաղաքի փոխ- փոխ- փոխ-
Գին է 50 Կոպէկ
Իրմել «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան:
(Ա.) 4—36